
Afreportering for aftagerpanelet ved Det Kongelige Akademi - Konservering 2022

Dato: Dec. 2022

Udarbejdet af: Louise Jacobsen

Aftagerpanelet for Det Kongelige Akademi - Konservering 2022:

- Formand Louise Jacobsen, Museumschef, København Museum
- Andreas Grinde, Samlingschef, De Danske Kongers Kronologiske Samling Rosenborg og Amalienborg.
- Elisabeth Gram Christensen, General Manager, Fine Art, Møbeltransport Danmark
- Bo Skaarup, Museumsdirektør, Naturhistorisk Museum Aarhus
- Eva Bøje Nielsen, Chef for Konservering og Restaurering, Bevaringsafdelingen, Nationalmuseet
- Peter Hambro Mikkelsen, Afdelingsleder og souschef, ph.d., Moesgaard Museum

Aftagerpanelets medlemmer skal med deres forskellige profiler afspejle det arbejdsmarked, som konserveringsuddannelsen uddanner dimittender til. Således drøftes ved hver udskiftning af medlemmer i panelet, hvilken profil der skal suppleres med, så det aktuelle arbejdsmarked er bedst repræsenteret, og så aftagerpanelet sikrer en mangfoldighed blandt dets medlemmer.

Elisabeth Gram Christensen fratrådte i 2022 efter fire års deltagelse. Fra aftagerpanelet skal lyde en stor tak for gode input fra det private aftagermarked og indenfor det præventive konserveringsfelt!

Som nyt medlem af aftagerpanelet er Peter Hambro Mikkelsen budt velkommen. Peter Hambro Mikkelsen er afdelingsleder og souschef, ph.d. på Moesgaard Museum og sikrer dermed bl.a. at forskningsfeltet er repræsenteret i aftagerpanelet.

I 2022 er afholdt fire møder i aftagerpanelet. Alle møder er afholdt fysisk, dog er det muligt for de to af aftagerpanelets medlemmer, der er bosiddende i Jylland at deltage på zoom ved enkelte af møderne. Møderne er afholdt på Institut for Konservering og på aftagerpanelets institutioner og er om muligt kombineret med et besøg på institutionernes værksteder eller udstillinger. Aftagerpanelet har herudover været inviteret til frokostmøde med medarbejderne på Institut for Konservering samt rektor Lene Dammand Lund.

Aftagerpanelet har i 2022 haft flg. fokusområder;

- 1. Uddannelsens udvikling**
- 2. Forskning**
- 3. Det brede arbejdsmarked**



Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

Nedenfor følger en afrapportering af de emner, der har været drøftet ved årets møder under de tre fokusområder samt panelets kommentarer og anbefalinger for hvert emne.

Uddannelsens udvikling

Den nye kandidatstudieordning til optag 2023

Formål: Få et indblik i den nye kandidatstudieordning.

Kandidat-programansvarlig Morten Ryhl-Svendsen redegjorde for den nye kandidatstudieordning, der er udviklet ud fra et ønske om skærpe den faglige profil i forhold til bachelorniveauet, men også speciale-mæssigt og tværfagligt.

I den nye kandidatstudieordning er al undervisning lagt i det første studieår. Det er besluttet, at ingen af de udbudte moduler er obligatoriske, hvilket giver mulighed for i højere grad selv at sammensætte sit forløb, idet der kan tages relevante moduler på andre universiteter. Sideløbende med undervisningen underarbejdes og underskrives en specialekontrakt i samarbejde med en vejleder. Morten Ryhl-Svendsen understregede, at alle vejledere opfordrer de studerende til at skrive speciale hos/i samarbejde med konservatorernes aftagere som museer, biblioteker, arkiver, kommuner og styrelser m.fl. Efter undervisningsåret følger specialeåret. Her er det muligt at tage et internship på andre institutioner i Danmark eller udlandet. Generelt er der på kandidatstudiet et ønske om, at de studerende bliver mere internationalt orienteret, f.eks. ved internship eller udarbejdelse af speciale på engelsk.

Semesterstrukturen bliver evalueret undervejs. Det Kongelige Akademi har et veludviklet evalueringssystem, som er brugt ifm. at udvikle den nye kandidatstudieordning.

Anbefalinger

Aftagerpanelet hilser den nye kandidatstudieordning velkommen, herunder også muligheden for at institutionerne/aftagerne byder ind med problemstillinger til specialeemner, og at studieordningen også tager udgangspunkt i en løbende evaluering af indholdet af moduler/kandidatstudieordningen. Udover dette kommenterer aftagerpanelet på muligheden og brugen af internship, som ses som en stor gevinst for uddannelsen og faget, men som mange studerende desværre ikke får brugt, hvilket instituttet er opmærksomme og har fokus på at forsøge at ændre.

Bachelorernes praktikevaluering

Formål: At få kendskab til de studerendes tilbagemeldinger på indførelse af praktikordning på bachelordelen.

Praktikansvarlig Kristian Murphy Gregersen redegjorde for bachelorernes praktikevaluering. Praktik er genindført som et obligatorisk modul på bachelordelen fra 2021 og har bl.a. til formål at styrke de studerendes kompetencer og faglighed samt give dem et indblik i mulige projekter og kommende karrieremuligheder, samt etablere et fagligt netværk.

Praktikforløbet er min. 8 uger på en aftagerinstitution, hvor eneste krav er, at vejlederen på praktikstedet har en kandidatgrad. Praktikken er ulønnet (SU berettiget), men der kan søges om Erasmus+ legat til udenlandsophold (EU). Praktikstederne kan ligeledes give økonomisk støtte f.eks. til transport eller bolig.



Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering



Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

Af de 29 bachelorstuderende, der var i praktik i 2021, blev 6 praktikophold foretaget i udlandet (Sverige og Bulgarien). Praktikken var primært afholdt på museer (23) med tilhørende konserveringsvirksomhed.

Praktikken afvikles med en skriftlig rapport bestående af 5-10 sider med fokus på betragtninger om egen rolle, og sammenhængen mellem teori og praksis for faget. Eksamen, der er bestået/ikke bestået, foregår i plenum med mulighed for diskussion mellem den studerende, eksaminator og medstuderende.

Det er efter afholdt praktikperiode besluttet, at de studerende sender en samlet ansøgning til praktikstederne og herefter fordeler pladserne, og at praktikperioden rykkes fra vinter til maj-juni frem mod sommerferien. De praktikvejledere, der har responderet, har alle været meget positive overfor praktikordningen.

Anbefalinger

Aftagerpanelet er meget tilfreds med beslutningen om at genindføre obligatorisk praktik, og ser også dette tiltag som vigtigt i forhold til at etablere et netværk. Endvidere støttes tanken om at rykke praktikperioden, så denne mere naturligt ligger op til studierelevant sommerferiejob og foregår på et for aftagerne mindre hektisk tidspunkt af året. Eksamenformen, hvor fokus er på den studerendes betragtninger og videndeling mellem de studerende, bifaldes ligeledes.

Der gøres opmærksom på, at bevaringscentrene gerne skal aftage studerende fra alle programmer, herunder også naturhistorisk konservering, så alle faglige kompetencer kommer i spil.

Med hensyn til at modtage en fælles ansøgning kan det være en udfordring for aftagerne, da man ikke har mulighed for selv at vælge en studerende ud fra de kompetencer, den enkelte har og den mulighed aftageren har for at stille en opgave/arbejdsfelt frem til den studerende.

Aftagerpanelet foreslår, at Institutet annoncerer praktikperioden på museernes årsmøde (i november).

Formidling

Formål: Sikre synlighed og udbrede kendskabet til uddannelsen og instituttets forskning.

En tilbagevendende drøftelse i panelet er den konserverings- faglige og uddannelses (u)synlighed i samfundet. Et af formidlingstiltagene er formatet Øl & Forskning, hvor instituttets forskning præsenteres både ved et fysisk arrangement og streames. Arrangementerne er velbesøgte og vellyttede og afholdes to gange årligt.

Sommeren 2022 bød også på deltagelse i Folkemødet på Bornholm, hvor der blev fortalt om, hvordan viden om materialer kan bidrage til ny bæredygtig produktion i fremtiden.

I efteråret 2022 deltog Institutet i Kulturnatten med ca. 300 besøgende, og dekanen deltog i ENCoRE's (European Network for Conservation-Restoration Education) generalforsamling, hvor specielt reduktion af kandidatuddannelser fra 2 til 1 år blev diskuteret.

Udover dette har Institutet været repræsenteret med såvel studerende som medarbejdere ved Organisationens af Danske Museers Orienteringsmøde, hvor også et oplæg om BEV*ARV projektet blev afholdt og en plakat, som inviterede til samarbejde om forskning og reklamerede for bachelorerne praktikperiode blev præsenteret.

Anbefalinger



Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

Aftagerpanelet anbefaler et fortsat arbejde med at synliggøre og have fokus omkring udbredelse af kendskabet til uddannelsen og anbefaler, at der arbejdes videre med også at nå ud til en bredere målgruppe.

Dimittendledighed og uddannelsesredegørelsen

Formål: Følge udviklingen af uddannelsen tilpasset arbejdsmarkedet, samt sikre kvaliteten og trivslen på Institutet.

Dimittendledighed diskuteres årligt i aftagerpanelet og indgår i konserveringsuddannelsens uddannelsesredegørelsen.

Institutet har ikke stor ledighed blandt kandidaterne, dog kan det blive en udfordring med større kandidathold. Dette forsøges imødekommet ved øgede valgmuligheder af moduler i studiet, ved at udpege en karriereansvarlig samt sikre en ugentlig undervisningsfri dag, så det bliver muligt med studiejob ud fra en ide om, at et relevant studiejob kan øge chancen for job efter studiet.

Selv om der kun er få ledige konservatorer, har instituttet fokus på, at dimittendledigheden skal være lav. Dette sker bl.a. også ved at opfordre de studerende til at afprøve jobs hos utraditionelle industrier/institutioner/styrelser m.fl.

Det Kongelige Akademi - Konservering skal have gennemført den 6-årige uddannelsesevaluering i 2023. Processen er, at en dimittendundersøgelse gennemføres, instituttet udarbejder en selvevaluering af uddannelsen, og et eksternt panel vurderer uddannelsen og peger på opmærksomhedspunkter til forbedringer. I forlængelse af sidste evaluering (i 2017) er alle anbefalinger blevet gennemført mhp. at udvikle uddannelsen. Aftagerpanelet bliver orienteret om evalueringsrapporten og handleplanen.

Anbefalinger

Aftagerpanelet har fortsat fokus på dimittendledighed, og har i 2022 således haft fokus på det brede arbejdsmarked for at imødekomme behovet for at se udover de gængse aftagere. Aftagerpanelet opfordres til at byde ind med forslag til, hvad instituttet i øvrigt kan gøre for at sikre en lav dimittendledighed.

Strategiworkshop og status på Det Kongelige Akademis strategi 2050

Formål: Vurdering af strategiens betydning for uddannelsen, og hvilke fokusområder der skal ses i uddannelsens udvikling.

Lene Dammand Lund orienterede om Direktionens arbejde med strategien 2050, hvor Verdens-målene er inddraget. Strategien er opbygget af de tre begreber Create - Change – Collaborate.

Anbefalinger

Aftagerpanelet anerkendte og roste strategiarbejdet, og at Lene deltog i et af panelets årlige møder.

Aftagerpanelet drøftede enkelte tiltag og udfordringer som f.eks. det større tryk, der er opstået vedr. laboratorier og værksteder på Holmen, der skyldes, at akademiet er fusioneret, og der er flere forskere, der i dag ift. tidligere bruger faciliteterne. Udover det blev efter- videreuddannelse – et område som akademiet gerne vil prioritere – drøftet. Der er ikke nogen krav til dette felt, og der er pt. intet på instituttet, men det efterspørges.



Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering

Udover strategiens fokusområder blev stemningen og trivslen hos medarbejderne ift. at de oveni det daglige arbejde, også skal arbejde med strategiindsatser, drøftet. Der foreligger en strategihandleplan, hvor Institut for Konserverings medarbejderne har været med til at vælge de indsatser, som instituttet vil arbejde med i strategi-perioden 2022-2025, og der er udarbejdet en overordnet handleplan for, hvilke indsatser der arbejdes med, hvordan man arbejder med dem, og hvem der har ansvar for at færdiggøre de respektive indsatser.

Aftagerpanelet roste den gode og relevante strategiplan, at medarbejderne havde været med til at udforme handleplanen, og at der i arbejdet også er inddraget det forestående generationsskifte.

Samarbejder og sparring

Formål: Løbende orientering om den sparring, der foregår med andre institutioner.

I foråret 2022 er foretaget en studietur til værksteder og konserveringsuddannelser i Amsterdam, hvor der foruden forskningssamarbejder og uddannelsessparring også er hentet inspiration til laboratorieindretning, det brede arbejdsmarked og vendt muligheden for at udveksle undervisere, forskere og studerende.

Udover dette har Instituttet modtaget en bevilling på 170.000 EUR fra Getty Foundation sammen med to samarbejdspartnere til at afholde en Summer School i Valencia i juni 2023 i nyeste maleri-konservering for 12-15 Syd- og Mellemamerikanske konserveringsundervisere.

Anbefalinger

Aftagerpanelet roste de tiltag, der er for øget sparring og samarbejde om uddannelsens udvikling og opfordrer til at fortsætte.

Forskning

På instituttet og i aftagerpanelet drøftes forskning løbende i forhold til at fastholde den høje kvalitet i undervisningen. I 2022 har der fortsat været fokus på forskningsoutput i form af artikler, ansøgninger og forskningsprojekter, der fordeler sig ujævnt for de respektive forskere, samt fokus på at udvikle didaktikken ift. at få forskningen ind i undervisningen.

Rekruttering af forskere

Formål: I samarbejde med medarbejderne diskuteres løbende den strategiske rekrutteringsplan af forskere ud fra fremtidige behov for faget, samfundet og uddannelsen.

Tre lektorer er fratrukket de sidste par år, hvilket giver mulighed for tre nye lektoransættelser, og en drøftelse af de ønskede fagprofilerne som en blanding af traditionelle og nye fagområder I 2022 er således opslået et studielektorat inden for metal, keramik og glas, et lektorat inden for mikrobiolog samt et adjunktur/lektorat inden for vægmaleri og stenkonservering. Ultimo 2022 ønskes at supplere med et lektorat inden for moderne materialer. Alle stillinger forventes at blive opslået internationalt for at opnå et kvalificeret ansøgerfelt, da der endnu ikke er tilstrækkelig mange dansk forskeruddannede konservatorer til at dække uddannelsens behov.

Anbefalinger

Aftagerpanelet kommenterer, at det er fint og nødvendigt at opslå stillingerne internationalt. Udover det er det forståeligt men også svært at arbejde med de langvarige processer for lektoropslag, hvor der både er et eksternt bedømmelsesudvalg samt et internt



ansættelsesudvalg, hvorfor en strategisk rekrutteringsplan udarbejdet sammen med medarbejderne hilses velkommen.

Forskningssamarbejder

Formål: Definere mulige forskningssamarbejder.

Udvikling af forskningssamarbejder med andre sektorer samt fokus på uddannelse af ph.d.-studerende til forskningsmiljøer både internt og eksternt drøftes løbende.

I 2022 har Jacob Frydendahl modtaget en bevilling fra Danmarks Frie Forskningsråd og er ansat som ph.d.-studerende på instituttet.

Camilla Bastholm erhvervs-ph.d.-studerende på instituttet og ansat på Roskilde Museum, har modtaget 4 mio. kroner fra Augustinus Fonden sammen med adjunkt Signe H. Smedegaard fra instituttet inden for skimmelsvamp i museumssamlinger.

Herudover har flere forskere søgt forskningsansøgninger i samarbejde med internationale samarbejdspartnere.

Anbefalinger

Aftagerpanelet anbefaler, at forskningsarbejdet fokuseres over de næste år – med en strategi og en handlingsplan for ansøgninger og områder. Institutrådet har endvidere bedt om aftagerpanelets feedback på, hvordan forskningsprojekter og erhvervs-ph.d.'ere mellem konservering og museumsverdenen kan sikres. Udfordringen forestilles at være manglende kendskab til såvel museumslandskabets problematikker som museernes manglende kendskab til konservatorernes forskningskompetencer, hvorfor en dialog med forskningsansvarlige og ODM's forskningsudvalg bør ske.

Det brede arbejdsmarked

Formål: Løbende drøftelse af aftagermarkedet.

Gennem årene har aftagerpanelet haft flere eksterne oplægsholdere, der på hver deres måde har været med til at perspektivere aftagerfeltet. I 2022 havde aftagerpanelet således besøg af Jesper Stub Johnsen fra Slots- og Kulturstyrelsen (SLKS) (tidligere vicedirektør på Nationalmuseet og nu forskningschef på Vikingeskibsmuseet). Jesper redegjorde for SLKS arbejdsfelt, og hvor han så muligheder for konservatorer at indgå i Styrelsen.

Der er tre kontorer hos SLKS, der er relevante ift. job for konservatorer, og det er "Kulturejendomme", "Center for Kulturarv" og "Museer og Folkeoplysning", hvor jobbene overvejende er inden for bevaring af kulturarven. Udvalget "Fredede bygninger" er en lille specialenhed, som måske også kan være relevant for en konservator.

Anbefalinger

Aftagerpanelet ønsker fortsat at hente interne og eksterne oplægsholdere ind som sparring på feltet til det bredere arbejdsmarked og glædede sig over gennemgangen af SLKS-arbejdsfelter fra den første konservator ansat i SLKS.

Udover overnævnte emner drøftes løbende Regeringens udspil til ny optagelsessystem/uddannelsesreform ligesom aftagerpanelet løbende orienteres om fremdriften på flytteprojektet til Holmen, som på nuværende tidspunkt er udskudt til 2026.

Aftagerpanelet ser stadig synergi i, at konserveringsuddannelsen samlokaliseres på Holmen med arkitektur og designuddannelserne. Igen i 2022 understreger aftagerpanelet, at det er sårbart med så få ressourcepersoner til at rådgive ind i projektet.

2.1.2023

Louise Jacobsen
Louise Jacobsen,

Formand for aftagerpanelet for Det Kongelige Akademi – Konservering



Det
Kongelige
Akademi

Arkitektur
Design
Konservering